

تاریخ افغانستان

بعد از اسلام

مشمول بر اوضاع سیاسی-اداری-فکری-اجتماعی-اقتصادی
در دو قرن اول هجری تا حدود ۲۰۰ هـ

نویسنده :

عبدالحی حبیبی

دنیای کتاب

نام کتاب : تاریخ افغانستان بعد از اسلام
تألیف : عبدالحی حبیبی
ناشر : دنیای کتاب
نوبت چاپ : سوم
تیراژ : ۳۰۰۰ نسخه
تاریخ نشر : ۱۳۶۷
چاپ : چاپخانه آشنا
ایران - تهران خیابان جمهوری

فهرست مندرجات کتاب

فصل اول

صفحه ۲	(۱) اوضاع عمومی افغانستان مقارن اسلام
۲ »	نظاری به سیاست و کیش و صنعت و خط
۶ »	زبانها
۷ »	آیین بودائی و اوضاع عمومی
۱۱ »	معبد سونا گریازون
۱۵ »	معبد شاه بهار کابل
۱۹ »	(۲) زایران چینی در افغانستان
۲۰ »	شی فاهیان
۲۱ »	سونگ بن
۲۳ »	هیون تسنگ
۲۸ »	دونفر چینی دیگر
۲۸ »	وو گنگ
۲۹ »	(۳) دودمانهای شاهی
۳۱ »	اول لویگان غزنه
۳۶ »	تحلیل کلمه لویک
۳۹ »	لویگان غزنه و گردیز
۴۸ »	دوم رتبیلان زابلی
۶۰ »	عصر رتبیلان و عدد ایشان
۶۳ »	ضبط های مختلف نام رتبیل

۶۵	»	تجزیه تخمینی نام
۶۷	»	تحقیق در اقوال مورخین
۷۱	»	سوم کابلشاهان
۷۴	»	نامهای کابلشاهان
۱۰۲	»	اهمیت مقام کابلشاهان
۱۰۵	»	چهارم نپکیان
۱۰۷	»	پنجم امرای شمال هندوکش
۱۰۹	»	ششم تکیان
۱۲۱	»	هفتم شیران بامیان
۱۲۷	»	هشتم سوریان غور

فصل دوم

عصر خلفاء راشدین و بنی امیه تا خروج

۱۳۹	»	ابومسلم خراسانی
۱۴۰	»	(۱) خراسان
۱۴۷	»	(۲) آغاز فتوح اسلامی در افغانستان
۱۵۲	»	جنبش قارن خراسانی
۱۵۴	»	فتوح اسلامی در جنوب افغانستان
۱۵۷	»	حکمرانی عبدالرحمن بن سمره
۱۵۹	»	فتح کابل
۱۶۵	»	(۳) دوره امویان
۱۷۱	»	امارت حجاج
۱۷۲	»	قتیبه بن مسلم باهلی
۱۷۵	»	سهم يك خراسانی
۱۷۷	»	(۴) امرای بنی امیه تا جنبش ابومسلم
۱۸۱	»	عزل اسد و آمدن داعیان آل عباس
۱۸۲	»	اشرس و جنید و عاصم
۱۸۵	»	نصر بن میار و قتل امام یحیی
۱۸۹	»	قتل عبدالله بن معاویه

- ۱۹۲ » بعضی از والیان هرات در عصر امویان
 ۱۹۳ » نمودار والیان خراسان
 ۱۹۶ » (۵) سیستان و جنوب افغانستان در عصر امویان
 ۲۰۰ » جیش الفنا
 ۲۰۱ » جیش الطواوئیس
 ۲۰۶ » (۶) والیان سیستان و وضع رتبیل
 ۲۱۳ » (۷) فتوح اسلامی در شرق و جنوب افغانستان
 ۲۱۹ » فتح محمد بن قاسم در سند
 ۲۲۶ » (۹) فتوح دیگر در حواشی شرقی تاملتان
 ۲۳۲ » نمودار عمال امویان در سند و شرق خراسان

فصل سوم

- جنبش ابومسلم و اوضاع افغانستان در عصر
 عباسیان تا ظهور طاهریان
 ۲۳۵ »
 ۲۳۶ » (۱) مقدمات جنبش ابومسلم و تشکیل دولت عباسی
 ۲۴۳ » استفاده خراسانیان از اوضاع جاریه
 ۲۴۵ » (۲) ظهور ابومسلم
 ۲۴۶ » ابومسلم که بود
 ۲۴۸ » صورت و سیرت ابومسلم
 ۲۵۳ » نشست ابومسلم و آغاز فعالیت او
 ۲۵۷ » لشکرگاه سپیدنگ و ماخوان
 ۲۵۹ » اعلام خطر
 ۲۶۴ » (۳) اعلان خلافت عباسی بسعی ابومسلم
 ۲۷۱ » (۴) ابومسلم در خراسان
 ۲۷۶ » پایتخت ابومسلم
 ۲۷۷ » چگونه ابومسلم بهافریدرا از بین برد؟
 ۲۸۰ » (۵) ابومسلم در سفر حج
 ۲۸۵ » (۶) ابومسلم در زیر تیغ منصور

- ۲۹۵» (۷) تبار و اخلاف بومسلم
- ۲۹۸» (۸) خراسان پس از بومسلم
- ۲۹۹ » خروج سنیاد به خون خواهی بومسلم
- ۳۰۵ » جنبش اسحاق - شورش سپیدجامگان خراسان
- ۳۰۷ » خروج راوندیان خراسانی
- ۳۱۲ » براز بنده جنبش و آمدن المهدی بخراسان
- ۳۱۵ » جنبش‌های دیگر تا خروج استاد سپس
- ۳۱۷ » جنبش استاد سپس هراتی
- ۳۲۰ » قیام سپیدجامگان و مقنع خراسانی
- ۳۲۱ » یوسف البرم
- ۳۲۲ » ظهور مقنع و پرچم سپید
- ۳۳۰ » چگونه مقنع خویشان را بسوزانید
- ۳۳۳» (۹) وقایع دیگر خراسان تا ظهور طاهریان
- ۳۳۸ » خلافت هارون و کشودن شاه بهار کابل
- ۳۴۱ » خروج حصین سیستانی
- ۳۴۳ » حمکرانی فضل بن یحیی برمکی
- ۳۴۹» (۱۰) خروج حمزه سیستانی و شورشهای دیگر
- ۳۷۱ » بیعت با امام علی بن موسی رضا و وفاتش
- ۳۷۳» (۱۱) برمکیان بلخی
- ۴۰۸» (۱۲) اوضاع سند و ولایات جانب شرقی افغانستان
- ۴۱۱ » والیان سند در دوره عباسی
- ۴۱۲ » والیان سیستان و خراسان و هرات از آغاز دوره عباسیان
- ۴۱۲ » والیان سیستان
- ۴۱۴ » والیان خراسان
- ۴۱۵ » والیان هرات

فصل چهارم

اوضاع اقتصادی و اجتماعی و اداری و فکری و علمی و ادبی افغانستان

۴۱۷ »	در دو قرن اول اسلام
۴۱۸ »	(۱) اقتصادیات
۴۲۲ »	خراج و مالیات
۴۳۰ »	خراج و عایدات مالی دولت اسلامی
۴۳۵ »	خراج خراسان و متعلقات آن در کشور خلفاء
۴۴۲ »	مجموعه کل مالیات خراسان
۴۴۳ »	موقعیت مالی خراسان در دولت عباسی
۴۴۶ »	زراعت و صنعت و فلاحات
۴۵۸ »	سیستم آبیاری
۴۶۶ »	صنایع
۴۶۶ »	منسوجات
۴۶۹ »	شکرسازی
۴۷۰	آسیاهای بادی
۴۷۱ »	زرگری و فلزکاری
۴۷۲ »	کاغذسازی
۴۷۴ »	هیكل تراشی
۴۷۷ »	تجارت
۴۷۷ »	سه راه تجارتی
۴۸۴ »	تجارت با ممالك عربی
۴۸۶ »	تجارت با چین
۴۸۸ »	کلای بازرگانی خراسان
۴۹۱ »	مرکز تجارتی سمرقند
۴۹۲ »	تجارت مواشی
۴۹۳ »	تاجران روسی
۴۹۴ »	مسکوکات
۴۹۹ »	کلمات پسه و درهم و دینار
۵۰۳ »	دارالضرب خراسان
۵۰۵ »	اوزان و اکیال

۵۱۰ »	(۲) اداره و تشکیلات دولتی
۵۱۱ »	نظریه جهاننداری و ثقافت اداری
۵۱۳ »	اداره در عصر اسلامی
۵۱۴ »	شهریج و کنارنگ و مرزبان
۵۲۰ »	کارداران عربی در خراسان
۵۲۲ »	انواع امارت
۵۲۲ »	امارت خاص
۵۲۳ »	امارت عام
۵۲۴ »	امارت استیلاء
۵۲۵ »	اصناف کارداران و دواوین
۵۲۶ »	بیت المال
۵۲۶ »	حق الصلح
۵۲۷ »	دیوان خراج
۵۲۹ »	دفتر بقایا
۵۲۹ »	شرطه و صاحب شرطه
۵۳۱ »	دیوان قضا
۵۴۱ »	تمنخواه قاضیان و کارداران
۵۴۲ »	احتساب
۵۴۴ »	رسیدگی به مظالم
۵۴۳ »	بریدوراهها
۵۵۲ »	راههای برید
۵۶۴ »	تشکیلات لشکری
۵۶۹ »	دیوان الجند
۵۷۳ »	العسکر
۵۷۶ »	عدد لشکر عرب در خراسان
۵۷۷ »	لشکر عباسیه خراسانی
۵۷۹ »	البسه و لوازم عسکری
۵۸۰ »	ارزاق لشکر

۵۸۲ »	عسکر مطوعه
۵۸۲ »	رتبه‌های لشکر و اقسام لشکر
۵۸۳ »	بیرق‌های جنگی
۵۸۴ »	استعمال دهل
۵۸۴ »	عساکر مرحدی
۵۸۵ »	منجنیق
۵۸۷»	(۳) جامعه و طبقات
۵۹۶ »	طبقات مردم در عصر اسلامی
۵۹۶ »	دودمانهای حاکمه و روحانیان
۵۹۸ »	دهقانان و سواران و کدخدایان
۶۰۳ »	موالی و غلامان
۶۰۵»	ترسایان
۶۰۷ »	جهودان
۶۰۹ »	طبقات عامه و مزاج ایشان
۶۱۱ »	عیاران
۶۱۴ »	زنان
۶۱۸ »	طرز زندگانی و رسوم و قیافت مردم
۶۱۹ »	تاج و تخت و فرش
۶۲۰ »	رفتار بدست چپ
۶۲۰ »	ضرب دهل و آتش‌افروزی
۶۲۲ »	لباس
۶۳۰ »	اوقات و تقویم
۶۳۲ »	روزها و هفته
۶۳۶ »	ماهها و شهور عربی
۶۳۷ »	وضع سنه هجری
۶۳۸ »	تقویم میجوسی
۶۳۹ »	تقویم بابلی
۶۴۰ »	تقویم سیستانی

۶۴۰ »	تقویم خوارزمی و سعدی
۶۴۳ »	اعیاد و روزهای خاص
۶۴۳ »	در سمت شرقی مملکت
۶۴۶ »	اعیاد مردم خراسان
۶۵۹ »	اعیاد سغد و خوارزم
۶۶۴ »	(۴) ابنیه و تعمیرات و شهرها
۶۶۶ »	بنای نوبهار بلخ
۶۶۸ »	سبک ابنیه کابل و خراسان
۶۷۱ »	شهر بخارا
۶۷۳ »	شهر زرنج
۶۷۵ »	شهر بلخ
۶۷۸ »	غزنه
۶۸۰ »	بست
۶۸۱ »	کوهک
۶۸۲ »	هرات
۶۸۲ »	پوشنگ و قادس
۶۸۳ »	کابل
۶۸۵ »	بامیان
۶۸۷ »	پشاور
۶۹۰ »	ویهند
۶۹۳ »	ملتان
۶۹۵ »	مرو
۶۹۷ »	سمرقند
۶۹۸ »	ترمذ
۶۹۸ »	نیشاپور
۷۰۰ »	شهرسازی
۷۰۵ »	ابنیه خیریه
۷۰۸ »	مساجد
۷۱۱ »	سبک ساختمان مساجد

» ۷۱۶	مسجد بلخ
» ۷۱۶	مسجد زرنج
» ۷۱۷	مسجد غزنه
» ۷۱۷	مسجد قتیبه
	(۵) فرهنگ یا فکر و علم و ادب بعد از ظهور اسلام در افغانستان
» ۷۱۸	
» ۷۲۰	فرهنگ اسلامی
» ۷۲۳	تخلیق و انتقال افکار و آثار فرهنگی از راه افغانستان
» ۷۲۶	آغاز انتقال فکری
» ۷۲۳	تجارت
» ۷۳۴	سهم برمکیان در نشر و انتقال فرهنگ
» ۷۳۸	زبانهای داخلی و ادبیات آن
» ۷۳۴	آثار نخستین ادبی پنتو
» ۷۴۷	چند اثر کهن از زبان دری
» ۷۴۸	سرود سیستانی
» ۷۵۰	در حدود ۶۰
» ۷۵۲	سخن بلخیان
» ۷۵۳	مرثیه سمرقند
» ۷۵۵	عباس مروزی
» ۷۵۹	حنظله بادغیسی
» ۷۶۰	محمود وراق هروی
» ۷۶۲	علوم نقلی و عقلی
» ۷۶۶	سهم خراسانیان در علوم نقلی
» ۷۶۷	علم قرآت
» ۷۶۸	ابن راهویه مروزی
» ۷۶۹	ابن سلام هروی
» ۷۷۱	تفسیر
» ۷۷۴	حدیث

- عبداللہ بن مبارک مروی » ۷۷۵
- ابن معین سرخسی » ۷۷۵
- دارمی سمرقندی » ۷۷۶
- خلف سندی » ۷۷۶
- ابونصر سندی » ۷۷۷
- اسرائیل بن موسی » ۷۷۷
- ربیع سعدی » ۷۷۷
- تدوین صحاح بوسیله خراسانیان » ۷۷۷
- صحیح بخاری » ۷۷۸
- امام مسلم نساپوری » ۷۸۱
- ابوداود سیستانی » ۷۸۲
- ابوعیسی ترمذی » ۷۸۳
- احمد بن علی نسایی » ۷۸۴
- علمای دیگر حدیث » ۷۸۶
- فقہ و فقہاء » ۷۸۷
- مدرسہ اہل حدیث و اہل رأی » ۷۸۸-۷۸۹
- مکحول کابلی » ۷۹۰
- کوسج مروی » ۷۹۱
- داود ظاہری » ۷۹۱
- عمرو بن عبید کابلی » ۷۹۲
- نافع کابلی » ۷۹۲
- امام احمد حنبل مروزی » ۷۹۲
- امام ابوحنیفہ و مدرسہ فکری او » ۷۹۳
- شجرہ این مدرسہ » ۷۹۵
- شاگردان معروف ابوحنیفہ » ۸۹۹
- فقیہان امامیہ » ۸۰۴
- سہم دانشمندان افغانستان در تدوین علوم ادبی » ۷۰۶
- روح خراسانی در قالب لغت و نحو » ۸۰۹
- مشاہیر خراسانی در شعر عرب » ۸۱۴

۸۱۶ »	بشار تنخاری
۸۱۹ »	حسین خلیع
۸۱۹ »	خلف احمر
۸۲۰ »	اسحاق سغدی
۸۲۲ »	مروان خراسانی
۸۲۳ »	عباس خراسانی
۸۲۴ »	علی عکوک
۸۲۵ »	مروان بن محمد
۸۲۵ »	علی بن جهم
۸۲۸ »	تاریخ
۸۳۰ »	ابومعشر سندی
۸۳۱ »	ابن طیفور خراسانی
۸۳۲ »	علوم عقلی و خراسانیان
۸۳۳ »	مدارس خراسان
۸۳۴ »	ریاضیات و نجوم
۸۳۵ »	میشی مروی
۸۳۶ »	ربن مروی
۸۳۷ »	ابومعشر بلخی
۸۳۷	محمد بن موسی
۸۳۹ »	حبش مروزی
۸۴۰ »	احمد فرغانی
۸۴۱ »	جابر خراسانی و کیمیا
۸۴۴ »	ابوالعباس سرخسی
۸۴۵ »	ابوبکر سمرقندی
۸۴۶ »	دودمانهای خراسانی در پرورش علوم
۸۴۷ »	آل اماجور
۸۵۰ »	دودمان خالد مروزی
۸۵۱ »	برمکیان بلخی در پرورش علم و ثقافت
۸۵۲ »	بیت الحکمه

۸۵۵ »	پیمارستان برامکه
۸۵۷ »	مذاهب و فرق
۸۶۰ »	مبادی اهل سنت
۸۶۱ »	شیعیان
۸۶۳ »	شجره امامان شیعه
۸۶۴ »	مبادی شیعه
۸۶۶ »	عصمت و مهدویت و رجعت و تقیه
۸۶۸ »	آغاز حزکت شیعه در خراسان
۸۷۲ »	شیعیان اسماعیلی
۸۷۷ »	خوارج
۸۸۰ »	تعالیم خوارج
۸۸۲ »	خوارج در خراسان
۸۸۵ »	کرامیان
۸۸۸ »	عقاید کرامیان
۸۹۱ »	حلولیان و تناسخیان
۸۹۴ »	جهمیه مجیره
۸۹۵ »	معتزله
۸۹۷ »	مرجئه
۸۹۸ »	صوفیان
۹۰۶ »	صوفیان در خراسان
۹۱۱ »	خصایص صوفیان
۹۱۲ »	عناصر تصوف در دو قرن اول اسلامی
۹۱۶ »	چهار منزل
۹۱۹ »	وجهه ادبی فرق و اثر ایشان در ادب
۹۲۰ »	در ادب خوارج
۹۲۳ »	ادب شیعه
۹۲۶ »	ادب مرجئه
۹۲۸ »	ادب مجیره
۹۳۰ »	ادب صوفیان
۹۳۳ »	استدراک

تاریخ ایران و افغانستان بعد از اسلام

تألیف :
عبدالحمی حبیبی